

Aktuální informace

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Praha 30. 6. 2009

26

Činnost chirurgických oborů v ambulantní péči v roce 2008

Activity of branches of surgery in out-patient care in 2008

Souhrn

Nejpodstatnějším zjištěním této Aktuální informace jsou počty ošetřených úrazů, a to dopravních, pracovních (školních), sportovních a ostatních a počty zlomenin v populaci. Celková úrazovost v roce 2008 výrazně poklesla, u dětí (0–14 let) dokonce o více než 10 %.

Summary

The most cardinal finding of this Topical Information is number of injuries from road traffic accidents, work (school) accidents, sport activities and other injuries and number of fractures among the population. The total injury incidence rate markedly decreased, even in children (0–14 years old) more than 10 % in 2008.

Ambulantní oddělení chirurgických oborů včetně ambulantních oddělení nemocnic poskytly v roce 2008 celkem 11 773 628 ošetření a vyšetření, tj. pokles 6,0 % oproti r. 2007 a 9,3 % v porovnání s r. 2006. Objem činnosti klesl zřejmě také zavedením regulačních poplatků k 1. 1. 2008. Do chirurgického oboru patří chirurgie, ortopedie, traumatologie, neurochirurgie, cévní chirurgie, hrudní chirurgie, kardiochirurgie, plastická chirurgie včetně léčby popálenin a dětská chirurgie. Činnost chirurgických ambulancí zahrnuje první ošetření, kontrolní vyšetření, konsiliární vyšetření a jednodenní chirurgii. Zatímco počet výkonů v ambulancích od roku 2006 trvale klesá, struktura činnosti je každým rokem přibližně stejná. Největší objem v práci chirurgických ambulancí představují kontrolní vyšetření, v roce 2008 jich provedly více než 6,2 mil. (53 %), prvních ošetření bylo 4,9 mil. (42 %) a konsiliárních vyšetření 624 tis. (5 %). Ze všech chirurgických oborů nejvíce výkonů vykázaly stejně jako v předchozích letech ambulance chirurgické 7 036 848 (59,8 %) a ambulance ortopedické 3 613 232 (30,7 %). Na zbývající chirurgické obory připadlo 9,5 % výkonů, z těchto ostatních oborů potom nejvíce ošetření provedli na traumatologii a na oddělení plastické chirurgie a popálenin.

Ve všech chirurgických ambulancích pracovalo 3 197 lékařů a 3 538 samostatných zdravotnických pracovníků (zdravotnický pracovník bez dohledu - ZPBD). Průměrný roční přepočtený počet pracovníků (včetně smluvních) byl 1 770,8 lékařů a 2 917,2 ZPBD. Na jeden pracovní úvazek lékaře připadlo v průměru 6 649 výkonů za rok, na jeden pracovní úvazek ZPBD potom 4 036 výkonů za rok.

Významnou částí činnosti chirurgických ambulancí je péče o úrazy, ty představovaly 33,6 % ze všech prvních ošetření (v roce 2007 to bylo 34,6 %). Ve sledovaném roce bylo ošetřeno 1 649 519 úrazů, z toho bylo 383 223 úrazů dětí (23,2 %). Úrazy zaznamenaly meziročně pokles o 8,1 % (2007 3,3 %), počet úrazů dětí se snížil o 10,4 % (2007 4,0 %). V roce 2008 tak klesly počty ošetřených úrazů poprvé od r. 2000 o více než 5 %. S ohledem na počet odevzdaných výkazů, který je zhruba stejný jako loni, je tento

pozitivní trend možné vysvětlit kombinací působení preventivních programů a opatření a výše zmíněným zavedením regulačních poplatků. Ve struktuře úrazů měly nejvyšší podíl ostatní úrazy (56 %). Jedná se o úrazy v domácnosti, ve volném čase, při různých zájmových činnostech apod. Další nejčetnější skupinou traumatických příhod byly sportovní úrazy, představovaly 23 % z celkového počtu chirurgicky ošetřených úrazů, dále potom pracovní úrazy (14 %) a dopravní úrazy (7 %). Struktura úrazů ve srovnání s rokem 2007 zůstala téměř neměnná. Jediná subkategorie úrazů, která stále roste, jsou úrazy pod vlivem drog (nárůst o 16,6 % oproti r. 2007). Vzhledem k tomu, že zkušenost s drogou přiznává dlouhodobě zhruba 20 % populace, může být nárůst těchto úrazů způsoben častějším toxikologickým vyšetřováním pacientů s traumatem.

Z hlediska rozsahu poranění převažují monotraumata (61 %) nad polytraumaty. Nejnižší podíl monotraumat byl jako obvykle u dopravních nehod (51 %), nejvyšší u sportovních úrazů (66 %).

Při úrazech lidé utrpěli 412 143 zlomenin (453 tis. v roce 2007), tj. každý čtvrtý úraz (25 %) měl za následek zlomeninu. Podíl úrazů se zlomeninami na všech úrazech je dlouhodobě konstantní.

Rok	Úrazy - první ošetření					
	celkem	z toho				
		dopravní	pracovní a školní	sportovní	ostatní	zlomeniny
2007	1 794 213	128 062	259 969	398 196	1 007 986	453 893
2008	1 649 519	121 155	234 544	374 946	918 874	412 143
Index v %	91,9	94,6	90,2	94,2	91,2	90,8

Rok	Úrazy dětí - první ošetření					
	celkem	z toho				
		dopravní	pracovní a školní	sportovní	ostatní	zlomeniny
2007	427 523	18 561	81 921	123 930	203 111	113 274
2008	383 223	17 848	69 435	113 222	182 718	99 511
Index v %	89,6	96,2	84,8	91,4	90,0	87,8

Podíváme-li se na výkony chirurgických ambulancí ve vztahu k počtu obyvatel, tak v roce 2008 připadlo na 100 tis. obyvatel 112 886 ošetření-vyšetření (121 292 v roce 2007), čili na jednu osobu připadá v průměru 1,13 chirurgických výkonů. Úrazovost jako počet úrazů na 100 tis. obyvatel dosáhla v roce 2008 15 816 oproti 17 381 v roce 2007. Úrazovost dětí byla tradičně vyšší než v ostatní populaci, na 100 tis. dětí připadá 25 900 traumatických příhod.

Nejvíce prvních chirurgických ošetření na 100 tis. obyvatel bylo poskytnuto v Hl. m. Praze, Královéhradeckém a Pardubickém kraji. Nejvíce úrazů bylo ošetřeno na chirurgických ambulancích v kraji Královéhradeckém, Hl. m. Praze a v kraji Jihočeském, nejvíce dětských úrazů bylo ošetřeno v Jihočeském a Královéhradeckém kraji.

Od roku 2005 se sleduje počet jednodenních chirurgií, v daném období jich bylo provedeno 53 626 (52 196 v r. 2007).

V roce 2008 se mírně snížil objem činnosti oboru a poklesl počet úrazů včetně úrazů dětí. Rovněž poklesl počet lékařů a ostatních zdravotnických pracovníků. Zdrojem dat je Roční výkaz o činnosti zdravotnických zařízení, obor chirurgie A (MZ) 1-01.

Vypracoval: MUDr. Tomáš Srb

Příloha:**Lékaři a ZPBD pracující v chirurgických oborech**

Zaměstnanci	2007		2008		Index v %	
	lékaři	ZPBD	lékaři	ZPBD	lékaři	ZPBD
fyzické osoby (počet)	3 256	3 650	3 197	3 538	98,2	96,9
průměrný roční přepočtený počet pracovníků celkem (vč. smluvních)	-	-	1 770,84	2 917,16	0,0	0,0

Chirurgická ošetření-vyšetření

Počet ošetření-vyšetření	Celkem	První ošetření	Konsiliární vyšetření	Kontrolní vyšetření	Úrazy ¹⁾	Zlomeniny ¹⁾
2007	12 520 626	5 189 466	619 890	6 711 270	1 794 213	453 893
2008	11 773 628	4 911 618	624 702	6 237 308	1 649 519	412 143
Index v %	94,0	94,6	100,8	92,9	91,9	90,8
Struktura 2008 v %	100,0	41,7	5,3	53,0	33,6	8,4

¹⁾ Z prvních ošetření

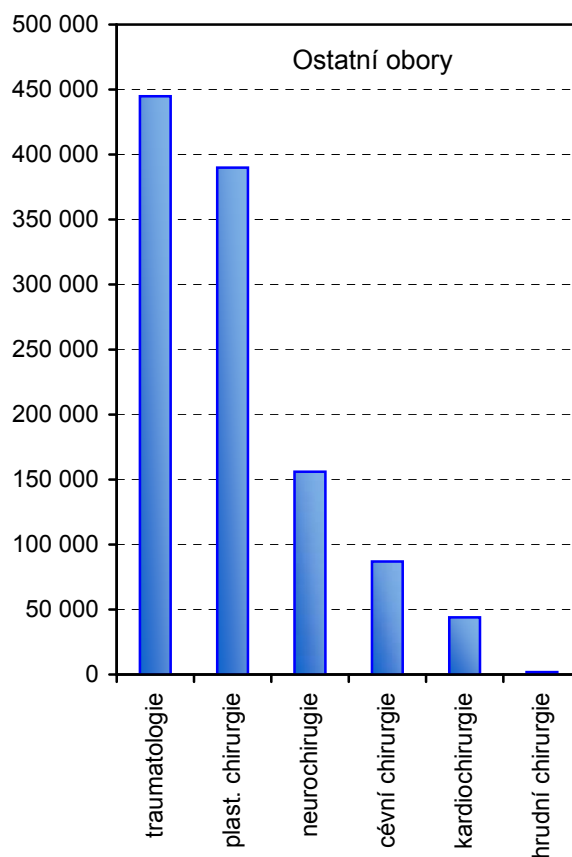
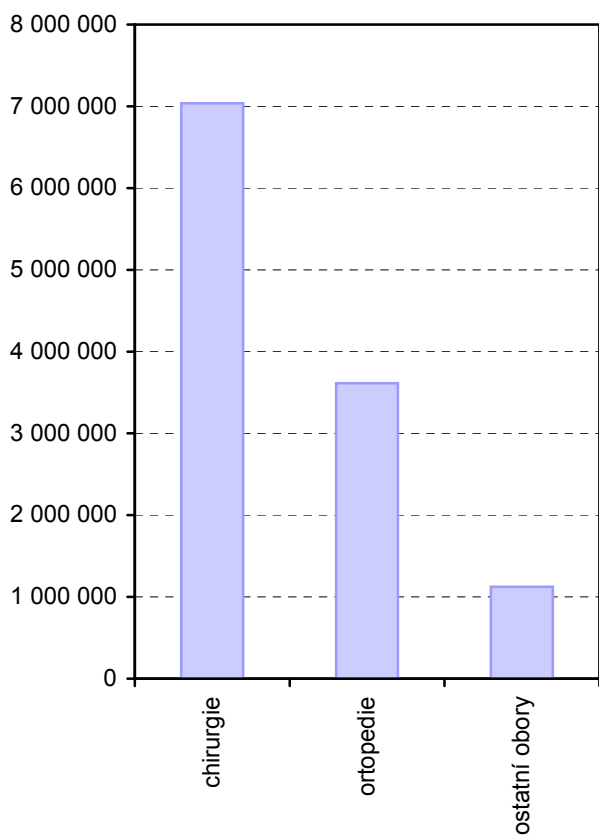
Úrazy - monotrauma, úrazy - vliv alkoholu a drog

Úrazy	Monotrauma				Z úrazů celkem pod vlivem	
	dopravní	pracovní a školní	sportovní	ostatní	alkoholu	drog
2007	67 584	162 664	264 569	591 668	41 498	1 433
2008	61 823	152 916	253 705	553 845	39 116	1 671
Index v %	91,5	94,0	95,9	93,6	94,3	116,6

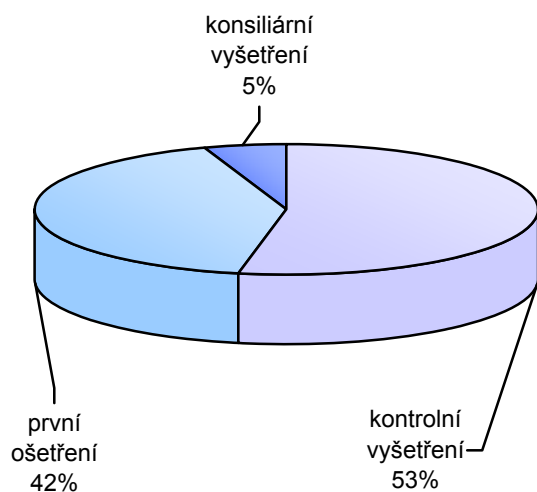
Chirurgické výkony a počty úrazů ve vztahu k počtu obyvatel v krajích

Kraj 2008	Počet chirurg. ošetření celkem na 1 obyvatele	Počet prvních ošetření na 100 tis. obyvatel	Počet úrazů na 100 tis. obyvatel	Počet dětských úrazů na 100 tis. dětí
Hl. m. Praha	1,54	62 351	19 862	28 157
Středočeský	0,88	37 723	12 638	19 449
Jihočeský	0,98	43 547	17 472	38 700
Plzeňský	1,21	49 827	15 502	29 742
Karlovarský	1,18	47 995	16 279	30 314
Ústecký	0,44	44 954	15 193	24 122
Liberecký	1,09	47 924	17 464	28 633
Královéhradecký	1,27	54 565	20 047	31 022
Pardubický	1,14	51 658	16 025	27 121
Vysočina	1,13	41 601	15 054	30 190
Jihomoravský	1,12	45 062	14 001	19 318
Olomoucký	1,13	48 138	15 802	26 658
Zlínský	1,08	45 623	15 796	29 094
Moravskoslezský	1,07	41 825	14 000	20 889
ČR	1,13	47 093	15 816	25 900

Objem činnosti (výkonů) ambulantních chirurgických oborů v roce 2008

Struktura činnosti ambulantních chirurgických oborů v %

Struktura ambulantně ošetřených úrazů v %

